

Høringsdokument

Fra Sentralstyret i Norges Sjakkforbund
Til Dommere, klubber, kretser og medlemmer i Norges Sjakkforbund
Dato 18.01.2017
Frist 20.02.2017

Forslag om å avslutte NSF monrad som gyldig turneringsystem

1. Bakgrunn

Et utvalg bestående av Otto Milvang, Øistein Yggeseeth, Henrik Sjø, Jonathan Tisdall, Kristoffer Gressli ble nedsatt for å se på sammenhengen mellom FIDE-rating, eliteklassen i landsturneringen og turneringsreglementet, samt foreslå endringer. Som en følge av dette, har utvalget også kommet opp med problemer omkring NSF monrad-reglementet

2. Om monradsystemets problemer

Monradsystemet er ikke et FIDE-godkjent system, og det unaturlig å fortsette med dette systemet etter at norsk rating er avsluttet.

Monradsystemet har også grunnleggende svakheter. Den største svakheten er kjennetegnet med Monradbølgen, en feilkonstruksjon som gjør at man kan flyte langt opp i poeng uten å møte særlig sterk motstand, eller også det motsatte, altså å møte alt for sterk motstand på et lavt nivå. Andre svakheter er utvalg av WO, og muligheten for at toppspillere kan møtes allerede i runde 2.

3. Forslag til vedtak

Kongressen vedtar å endre pkt. 3 i turneringsreglementet, å avvikle NSF monrad som gyldig turneringsystem, og gir Sentralstyret i oppgave å tilpasse ytterligere reglementer.

4. Vedlegg

Vedlegg 1: NSF Monrad eller FIDE Sveitser v/Otto Milvang

Vedlegg 2: Forslag til nytt alminnelig turneringsreglement

Vedlegg 1
NSF Monrad eller FIDE Sveitser v/Otto Milvang

Både NSF Monrad (Monrad) og FIDE Hollandsk Sveitser (Sveitser) er turneringssystemer som brukes når antall spillere i en gruppe er større enn antall runder. Begge disse systemene er Sveitser-systemer, og det finnes ganske mange av denne typen. FIDE har godkjent fire ulike Sveitser-systemer hvorav det mest brukte er Hollandsk system (etter oppfinneren av dette systemet, Hollenderen IA Geurt Gijssen). I Norge har man tradisjonelt brukt det Norske Monrad-systemet, og fram til få år siden enerådende i Norge. I Landsturneringen 2015 brukte vi Sveitser i alle grupper, mens det i fjor ble brukt Monrad i alle grupper unntatt elite hvor man brukte FIDE Sveitser.

Det som kjennetegner alle Sveitser-systemer (inkludert NSF Monrad) er:

- 1) Ingen spiller skal møte samme motstander to ganger i turneringen.
- 2) En spiller skal møte en motstander med poengsum så nært som mulig seg selv.
- 3) Antall spill med hvite brikker og sorte brikker bør være så likt som mulig.

Den største forskjellen mellom Monrad og Sveitser ligger i hvem som skal møtes når krav 2) skal implementeres. I hovedsak er dette at man i Monrad har en tilfeldig trekning av startnummer før turneringen, så det helt tilfeldig om du er blant de fire første, fire siste, eller ligger i midten. I Sveitser får alle startnummer etter rating, høyest ratede får start nummer 1.

Første runde i Monrad er seedet men fra runde 2 og utover er det loddtrekningen som ble foretatt før turneringen startet som bestemmer hvem du skal møte innen din egen poenggruppe. En spiller med høyt startnummer har en høy sannsynlighet for å bli flyttet ned i neste poenggruppe "nedflyt" (eller WO om antall spillere i poenggruppen er odde). Hans motspiller får tilsvarende oppflyt. I Sveitser er spilleren med det høyeste startnummeret den laveste ratede spilleren i poenggruppen, og er altså en naturlig kandidat for nedflyt (eller WO om det er den laveste gruppen). Sveitser har i tillegg regler for å begrense nedflyt eller oppflyt i runder etter hverandre.

I Monrad er det vanlig å se at en spiller med lavt startnummer ofte hadde oppflyt i 1/3 av rundene, mens en spiller med høyt startnummer ofte hadde 1/3 nedflyt i samme turnering. Enda mer alvorlig var at en av favorittene kunne få WO om han hadde høyt startnummer og tap i runde 1. I Sveitser ser man det som et mål at det er de svakeste spillerne i gruppen som får WO.

Den største svakheten i Monrad er likevel Monradbølgen. Fenomenet som oppstår på grunn av at runden bestemmes av en loddtrekning foretatt før turneringen starter. En spiller kan til stadighet møte svakere spillere, mens andre man kan oppleve det motsatte. Fra runde to er det tilfeldig hvem du møter, og vi har sett Monradturneringer hvor favorittene møtes i runde 2, og igjen sett turneringer hvor vinneren ikke har møtt noen andre av de beste. Den systematiske metoden en Sveitserturnering settes opp på utelukker tilsvarende svakheter.

Hensikten med en turnering er å finne en rettferdig måte å rangere spillere etter den prestasjon de har gjort i turneringen. Om antallet spillere er stort i forhold til antall runder er det viktig at man får så mye informasjon om innbyrdes plassering som mulig i hver runde. For dette formålet er Monrad lite egnet og burde tas ut av NSF's reglement.

Sveitser (Hollandsk system) er nærmest enerådende i store internasjonale turneringer. Dette er fordi de virker bra, selv med et høyt antall spillere i forhold til antall runder. Mitt håp er at vi i løpet av få år har fått erstattet Monrad med Sveitser fullt ut.

Sist oppdatert 16. juli 2015

Forslag:

Endring i punkt 3, 10 og 11. Nr 14 om røyking går ut. Det dekkes av Norges lover.
Endring i nr 11 kommer senere fra Seniorutvalget.

Turneringsreglement for NSF - alminnelig del

1. Dette reglement er opprettet i medhold av NSF's lover § 22 og gjelder i NSF's nasjonale turneringer, samt andre turneringer der arrangøren er tilsluttet NSF og det er deltakere fra mer enn to klubber. Jamfør forovrig § 4 i NSF's lover. Arrangement kan tildeles klubber, kretser og tilsluttede organisasjoner som har sine medlemsforhold til NSF i orden.
 2. Innen NSF spilles det etter "FIDEs regler for sjakk".
 3. Spesielle regler for lynsjakk, hurtigsjakk og for andre spillsystemer, fastsettes av sentralstyret.
 4. Særreglement for NSF's turneringer fastsettes av sentralstyret. Endringer av slike reglement kan først ha virkning for turneringer som påbegynnes etter at vedtak er gjort, og når vedtaket er bekjentgjort senest sammen med innbydelsen til vedkommende turnering. Sentralstyret kan i særlige enkelttilfeller gi dispensasjon fra sine særreglement når sterke grunner taler for det. For dispensasjonsvedtak fattes, skal om mulig de berørte parter samt NSF's reglementsutvalg ha hatt anledning til å uttale seg. Dispensasjonsvedtak gir ingen automatisk presedens til senere tilfeller. I behandlingen av dispensasjonssaker skal sentralstyret innhente og legge til grunn reglementsutvalgets lov- og reglementsforståelse, jfr. NSF's lover § 18.
 5. Sentralstyret skal hvert år søke å få arrangert følgende turneringer:
 1. Landturneringen (det individuelle Norgesmesterskap).
 2. Det åpne NM.
 3. Det åpne NM i hurtigsjakk.
 4. NM i lynsjakk.
 5. NM i hurtigsjakk for seniorer.
 6. Norgesmesterskap for klubblag.
 7. Seriesjakken
 8. Nasjonale og internasjonale turneringer som er tilgjengelig for flest mulig av medlemmene.
 9. Internasjonale og nasjonale turneringer for styrking av toppspillerne.
- Endret av NSF's 86. kongress 8. juli 2007.
6. TERMINLISTE. Sentralstyret utarbeider en terminliste over alle godkjente arrangementer. Terminlista skal i god tid bekjentgjøres for NSF's medlemmer. Turneringer som arrangeres i tilknytning til helligdager skal godkjennes av sentralstyret.

Kommentert [KG1]: Ut NSF's monradssystem.

Originaltekst:

3. Spesielle regler for lynsjakk, hurtigsjakk, NSF's Monradssystem, og for andre spillsystemer, fastsettes av sentralstyret.

7. NM-AVGIFT. Arrangører av turneringer som er nevnt under punkt 5 a), b), c), d) e) og f) skal svare en avgift pr. startende deltaker til NSF. Størrelsen på denne fastsettes av sentralstyret.

Endret av NSF's 86. kongress 8. juli 2007.

8. TURNERINGSLEDERE. Alle turneringer skal ha ansvarlig(e) turneringsleder(e). Vedkommende skal oppfylle de krav til autorisasjon som sentralstyret har fastsatt.
9. TVISTER avgjøres av turneringslederen ifølge FIDEs spilleregler § 13. Avgjørelsen kan ankes inn for en appellkomite eller en overdommer dersom en slik er oppnevnt for turneringen. En overdommer må være autorisert dommer i NSF, fortrinnsvis forbundsdommer. Et flertall av medlemmer og varamedlemmer i en appellkomite bør være autoriserte dommere. I turneringer på NM-nivå bør det være en overdommer eller appellkomite.

Avgjørelser fattet i appellinstansen, eller av turneringslederen hvis ingen appellinstans er oppnevnt, kan ankes inn for NSF's Reglementsutvalg.

I forhold som dekkes av NSF's disiplinærreglement skal ankeprosedyren være som beskrevet i dette.

10. KLASSEINDELINGEN innen NSF baseres på FIDEs standardrating med følgende klasser:

Klasse ELITE: 2250 og høyere.

Klasse MESTER: 2000 - 2249.

Klasse 1: 1800 - 1999.

Klasse 2: 1600 - 1799.

Klasse 3: 1400 - 1599.

Klasse 4: 1200 - 1399.

Klasse 5: 1199 og lavere.

11. Siste offisielle ratingliste som er offentliggjort for start av en turnering, eller turneringsserie, legges til grunn. Spillere uten rating plasseres i klasse etter turneringslederens skjønn. Kretsene kan ha en annen klasseinndeling i sine turneringer. I tillegg kan inndeling skje etter alder med følgende klasser:

JUNIOR: Spillere som ikke er fylt 20 år pr. 1/1 det året turneringen starter.

KADETT: Spillere som ikke er fylt 16 år pr. 1/1 det året turneringen starter.

LILLEPUTT: Spillere som ikke er fylt 13 år pr. 1/1 det året turneringen starter.

MINIPUTT: Spillere som ikke er fylt 11 år pr. 1/1 det året turneringen starter.

SENIOR: Menn må ha fylt 60 år den 31.12 i det aktuelle år for turneringen. For kvinner gjelder samme regel, men da med 50 års grense.

12. RATING. De av NSF's turneringer som tilfredsstiller de tekniske krav skal innrapporteres til Elo-komiteen for rating.

13. SPILLEROVERGANGER. Spillere som er hovedmedlem i en klubb i forbundet, kan ikke representere noen annen klubb i forbundets arrangementer uten at skriftlig melding om overgang er sendt krets og forbund med gjenpart til den klubb hvor spilleren tidligere var hovedmedlem. Denne melding må være undertegnet av spilleren og styret i den nye klubb, og må være mottatt av NSF senest 4 uker før arrangementet der han skal representere sin nye klubb. Dersom spilleren ikke har sine forpliktelser til sin gamle klubb i orden, kan overgang nektes inntil forpliktelsene er ordnet.

For turneringer på kretsplan gis reglene av den enkelte krets.

14. Hengepartier skal ikke benyttes i turneringer som omfattes av dette reglement.

Kommentert [KG2]: Oppdatert til FIDE-rating og oppdatert for å passe NM-reglement. Originalt:

10. KLASSEINDELINGEN innen NSF baseres på rating, med følgende klasser:

Klasse ELITE : 2350 og høyere. *

Klasse MESTER : 2000 - 2349. *

Klasse 1 : 1750 - 1999.

Klasse 2 : 1500 - 1749.

Klasse 3 : 1250 - 1499.

Klasse 4 : 1000 - 1249.

Klasse 5 : 999 og lavere.

*Endret av NSF's 89. kongress 4. juli 2010.

Kommentert [KG3]: Fjernet forrige punkt 14 som omhandlet røyking. Dette dekkes av Norges lover. Originalt:

14. RØYKING. Det er røykeforbud i spillelokalene. Det bør - om mulig - finnes et sted i rimelig nærhet hvor det er anledning til å røyke. Arrangører kan tillate at røykere som møtes kan sitte i eget røykerom.

15. Hengepartier skal ikke benyttes i turneringer som omfattes av dette reglement.